

Kjak

Jógvan Sundstein

Tilfeingisgjald og landsbankastjórin

Sat og lurtaði eftir útvarpstíðindunum nú í kvöld og hoyrði millum annað landsbankastjóran koma við ráðum og tilmælum til politikarar um búskaparligu stöðuna.

Ráðini vóru hesi: “Eitt tilfeingisgjald á fiskivinnuna er gagnligasta átak, sum føroyskir politikarar kunnu fremja, fyri at fáa vøkstur í føroyska búskapin og halda vælfærdini á sama stigi sum í dag”.

Samstundis havi eg á portalinum lisið eina út-søgn frá einum av Føroya raskastu monnum innan fiskivinnuna, Mortani Johannesen. (hjá Andriasi). Hann tosar út frá síni livserfaring, og ikki haldi eg, at hann gleðir seg seg til at uppliva, at tilfeingisgjald skal leggjast á hansara dagliga vinnuliga virksemi.

Nú eri eg ein av teimum sum ynskja, at vøkstur kemur í føroyska búskapin, og eisini ynski eg vælfærdina hildna við líka. Hin vegin veit eg eisini, at vinnuligt virksemi er grundarlagið undir skapanini av øllum vælstandi, herundir eisini vøkstrinum av vælstandinum. Vælstandurin er so aftur grundarlagið

undir vælfærdini.

Definitionin av vinnuligum virksemi er breið, men ein fundamentalur partur av hesum er framleiðsluvinnan og virðisøking av vørum. Eg eri kanska, sum tíðin er liðin komin eitt sindur burtur frá vanliga dagliga strevinum og teim avgerðum, sum áður skuldu takast, men eg royni kortini at fylgja við, og havi framvegis eitt sindur við vinnulív at gera. Tí gleðir tað meg at hoyra, at eitt slíkt gandatiltak sum tilfeingisgjald, skal kunna bjarga føroyska búskapinum, so bæði vøkstur, landskassahall og vælfærdin øll, njóta gott av hesum.

Tí fari eg at biðja Sigurd Poulsen, landsbankastjóra, at útgreina, hvussuleiðis hetta gjaldið, sum er ein kostnaður fyri vinnuna, ger, at hon fær betri um-støður, og harvið økir virðiskapanina í landinum. Eg skal viðganga, at eg havi mín iva um tiltakið, tí meirkostnaður minskar vanliga um kappingarføri. Men um eg fái eina fullgóða frágreiðing kann tað verða, at eg eisini taki undir við skapanini.

Annika Olsen

Landsstýriskvinna í innlendismálum

Norðlýsið ber ósakligan tíðindaflutning

Sagt verður, at tað er ikki hvørt orð, man skal svara til, ella hvørt gildi, man skal fara til. Norðlýsið hevur nú í fleiri oddagreinum lagt persónliga eftir mær sum landsstýriskvinnu. Man kemur til eitt markamót har tað ikki ber til longur at lata hesar ósakligu, ógrundaðu og subjektivu atfinningarnar standa ósvaraðar. Atfinningarnar skyldast helst, at undirritaða tók lógaruppskotið um tunnil til Viðareiðis aftur í Løgtinginum, og tað skal landsstýriskvinnan fáa afturlønt. Tað minsta man kann krevja av Norðlýsinum er, at tað verður fylgt við, hvat hendir á politiska leikvøllinum, áðrenn man skjýtur í eyst og vest og kemur við ógrundaðum atfinningum, sum meiri líkjast persónligum álopum. Millum annað skrivar Norðlýsið um dagarnar, at tey í fleiri umførum hava fýlst á landsstýriskvinnuna fyri hennara manglandi politikk og avrik á orku- og umhvørvisøkinum, Agenda 21, á rættartrygdarøkinum, út-lendingaøkinum og kommunuøkinum. Um Norðlýsið hevði fylgt við tí, sum varð komið burtúr á hesum økjum, so høvdu tey m.a. kunna skrivað um, at hetta er komið av skafti:

Orku- og umhvørvisøkið:

- Breiða semju um veðurlagspolitikk Føroya, har Føroyar skulu skerja útlátið við 20% í 2020 í mun til útlátið í 2005. Føroyar eru nú við í eini tilgongd til eina komandi lögfrøðiliga bindandi avtalu á økinum.
- Kunngerð um ozonoyðandi evni er sett í gildi, sum m.a. setur bann fyri innflutning og nýtslu av ozonoyðandi evnum í køliskipanum v.m.
- Kunngerð um upplýsingar um brennievni er sett í gildi, sum ásetur krav um upplýsingar um innflutning og nýtslu av brennievni, sterkum vakstrarhúsgassi og ozon-

oyðandi evnum, so betur hagtøl kunnu fáast til vega

- Byggilóggáva er lögð fyri Løgtingið sum m.a. fer at seta krøv til bjálving, sum skal minka um oljunýtsluna í allari bygging í Føroyum. Umframt at tryggja munabetri góðsku fer hetta at minka um útlátið av vakstrarhúsgassi (Leggjast kann afturat, at hendan byggilógin hevur verið ávegis í 20 ár)
- Spillivatnskungerð er sett í gildi til tess at minka um dálkingarvandan av kloakvatni/spillivatni í vøtnum, áum og firðum. Kunngerðin tryggjar okkum, at vit í 2015 fáa reinar ári og lókir.
- Bunnkringskunngerð er sett í gildi, har krøv verða sett í samband við bunkring, sum harvið minskar um vandan fyri oljudálkingum.
- Lógin um havumhvørvið er lögð fyri Løgtingið, har krøv verða sett til fráboðanarskylduna í.s.v. oljudálkingar á sjónum og bøturnar fyri oljudálkingar verða herdar munandi.
- Farið er undir arbeiðið at útnevna Ramsarøkir í Føroyum, sum tryggjar øki, har sjófulgur heldur til. Føroyar tóku undir við Ramsarsáttmálanum í 1975, men tíværri er onki Ramsarøki útnevnt enn. Havandi í huga, at vit eru ein tjóð, sum hevur livað av sjófulgi, er tað í evstu løtu, at stig verða tikið til tess at verja sjófuglin.
- Agenda 21 skrivstovan verður á hvørjum ári stuðlað við 500 tús kr til tess, at kommunurnar kunnu fáa eina hallgóða ráðgeving á umhvørvisøkinum.
- Arbeitt verður í lötuni við nýggjari náttúrufríðingarlóg, har umframt æstetiskum vakurleika í náttúruni verður tikið atlit at veruligari náttúruvernd. Lógin er klár at leggja fyri Tingið á Ælav-søku.

Rættartrygdarøkið:

- Nýggj verjumálslog er sett í gildi, sum tryggjar fólk við menningartarni eina betri rættartrygd, heldur enn ta gomlu mannminkandi lógina.
- Revsilógin er dagförd við heili 52 broytingum. Herimillum er revsiramm-an herd fyri kynsligan ágang móti børnum, rúsevnis-mugling, grovan harðskap v.m. Áðrenn hesa dagføring var meginparturin av revsilógini elligamlar lógir frá 19304.
- Revsilógin er yvirtikin sum føroyskt sermál.
- Nýtt revsirættarráð er sett á stovn, sum skal ráðgeva og vegleiða á revsirættarlíggum spurningum.
- Nýggj DNA lóg er sett í gildi fyri Føroyar, sum gevur lögregluni munandi betri møguleikar at kanna og upplára brotsgerðir, har brotsmaðurin hevur latið lívfrøðiligt spor eftir seg. Talan kann eitt nú verða um siðamisbrot, neyðtøkur v.m.
- Broyting í rættargangslógini, ið heimildar lög-regluni at vera við í SSP samstarvinum, sum er eitt samstarv millum sosialar myndugleikar, skúlan og lögregluna til tess at fyribyrgja harðskap millum ung.
- Broyting í rættargangslógini um hvørji líkams-inntriv eitt nú lögreglan kann fremja í samband við eitt nú rúsevnis-mugling. Hetta er rættartrygd bæði hjá borgarunum og hjá myndugleikunum.
- Lóg um “Retshjælp til indgivelse og førelse af klagesager for internationale klageorgnar i henhold til menneskerettighedskonventioner”
- Kunngerð um atkomu-viðurskifti fyri fólk, ið bera brek er sett í gildi (Hendan kunngerðin hevur verið ávegis í 20 ár)
- Lóg um brúkaravernd í.s.v. keyp og sølu av fastari ogn er lögð fyri Løgtingið. Lógin tryggjar rættindi hjá borgarum

í.s.v. sethúsakeyp.

- Álit er skrivað um harðskap í parlaga, sum innlendismálaráðið hevur luttikið í.

Útlendingaøkið

- Felagsyvirlysing er undirskrivað við danskar myndugleikar um yvirtøku av útlendingaøkinum og marknaðareftirlitinum. Yvirtøkan verður lögð fyri Løgtingið eftir at greiða er komin á leiklutin í mun til Schengensamstarvið. Hetta verður í lötuni greitt í Brussel. Væntandi er yvirtøkan klár at leggja fyri Løgtingið í komandi tingsetu, ið byrjar á Ælav-søku.
- Lóg um broyting í lóg um undirtøku Danmarkar við Schensáttmálanum. Hendan lógin snýr seg um eina dagfórda Schengen-upplýsingarskipan, har viðkomandi myndugleikar kunnu leggja inn frágreiðingar um persónar og lutir, sum eru undir illgruna. Hetta hevur týðning í mun til marknaðareftirlitið, fyri lögreglu og tolleiftirlitið, fyri fyrisiting av útlendingalógini og fyri bardaganum móti terrorismu. Hendan lógin er beinleiðis tengt at yvirtøkuni av útlendingamálinum
- Nýggj útlendingakunngerð er sett í gildi
- Útlendingapolitikkur/integratiónspolitikkur er orðaður og farið verður undir at implementerað tey 5 átøkini, sm álitid leggur upp til.

Soleiðis kundi eg hildið áfram, men eg havi avmarkað meg til tey øki, sum Norðlýsið finnist at, at onki er hent. Tað hevur gingið striltið við kommunumálinum, men loksins sær tað út til, at ein loysn er í eygsjón og lógin um kommunusamanlegging verður send til hoyringar fyrsta dagin. Hetta málið skal loysast eins og loysn er funnin á Leirvíkarvegnum og nú vónandi eisini við Skálafjarðartunnlinum.

